

ATT STARTA UPP, TRÄNA OCH SÄLJA EN FÄRDIGTRÄNAD VALLHUND

SWAS har pratat med tre vallhundstränare för att ta reda på mer om vilket arbete som ligger bakom en färdigtränad vallhund.

Jörgen Olsson bor på en mindre gård i Strömsholm där det finns 35 gotlandstackor. 1985 startade han Nötvallens kennel som föder upp border collies i mindre omfattning.

Jörgen är utbildad instruktör sedan 1986 och håller idag vallkurser tillsammans med sin fru Kicki Olsson. Vid kursen är det till 95% Border Collie på, andra raser som dykt upp är framförallt Kelpie men också en och annan Cattle dog och Aussie.

Sedan några år tillbaka är Jörgen även domare inom SVAK. På gården finns det nio Border Collies, allt från unghundar till tävlingshundar till en pensionär. Hundarna används till arbete, träning och tävling. Jörgen har tävlat sedan 1984 och deltagit vid SM, NM och Continental.

När startar du upp hunden?

Jag föredrar att tända hunden tidigt och börjar då med lös hund i en 25:a. Sedan är det väldigt individuellt vid vilken ålder det är lämpligt att börja träna hunden. Det beror på vilken kravställning man kan göra.

Generellt vid 6-9 månader men vissa kan dröja till 1.5 år ålder.

En hund som tänder vid 6-9 månader kan vara grundtränad vid 1.5-2 års ålder.

Jörgen Olsson

Vi har framförallt grundtränade hundar som vi fött upp själva till försäljning men har också tagit emot hundar för träning under till exempel 2-4 veckor.

Grundfärdigheter

De grundfärdigheter som jag anser att en utbildad hund ska ha är att den kan hämta och driva djur på ett bestämt men respektfullt sätt. Rätt tempo, avstånd och attityd så att djuren inte blir skrämde.

Oönskade beteenden

Bett är, om det är omotiverat, ett oönskat beteende som man tränar bort snarast. Bett kan dock vara motiverat i en försvarssituation.

Vallhundens egenskaper

Styrka och samarbetsvilja är de två viktigaste egenskaperna enligt mig. En rörlig hund är att föredra framför en som har låsningar i eye.

Jag själv tycker att det är svårast att träna en hund som inte har tillräcklig motor.

När hunden flyttat

Hittills har allt fungerat bra till alldeles förträffligt när den grundtränade hunden har flyttat till sin nya gård. Den nya ägaren får självklart full support i fråga om fortsatt utbildning och träning.

Priset på en utbildad vallhund ligger på ungefär 25 000 kronor.

Shania Longyard bor i Sandviken och arbetar som produktion- och djursansvarig på Högbo bruk. Här finns runt 60 korsningstackor plus lamm, vilket blir 150-160 får totalt. Dessutom finns här ett stort hägn med cirka 70 grisar och på sommaren brukar det även gå några nöt på bete.

De flesta inom vallhundssverige har nog hört talas om Shania, men också en del jakthundsfolk känner till hennes namn då Shania arbetat som yrkesjägare och varit uppfödare av tax, wachtelhund och strövare. Shania är nog ensam om att inneha bruksavelspris på tysk wachtelhund, finsk stövare och bordercollie.

Berätta om dig själv

Jag är aktiv domare sedan 25 år men också instruktör samt uppfödare av Border Collie på Finn-vallens kennel.

Det har passerat många hundar under mina 45 år som hundägare, det lär vara runt 100 stycken vid det här laget, 68 st av dem har varit Border Collie och just nu har vi 5st.

Instruktörsdelen är dock nedlagd då tiden inte räcker till. Tiden läggs istället på våra egna hundar samt på domaruppdrag. Eventuellt kan någon enstaka konsultation i mån av tid ordnas.

När är hunden mogen?

Jag tänder hunden när den är mogen och det brukar vara vid 4-7 månaders ålder. När hunden väl har tänt så börjar jag att träna den mera kontinuerligt 3-4 gånger i veckan. Vid 15-18 månaders ålder så är hunden grundtränad och kan göra alla jobb som jag kräver av den och är då även godkänd vallhund.

Jag tränar upp både egenuppfödning samt andras uppfödning, i mån av plats tas det även emot äldre hundar som ska tränas.

Grundfärdigheter

En grundtränad hund ska kunna hämta på allt från 150-350m driva lugnt och fint, ta höger och vänster på både röst och visselsignal, hjälpa mig i sorteringsanläggningen när jag sorterar fåren, lasta djur i transporten, kunna dela av djur och självklart driva ifrån.

Arbeta bort beteenden

Hundar som har tendens att bita, jaga samt stressa djuren låter jag åtgärda omedelbart. Hundar som är olydiga ser jag till att de lyder innan de får vara på fåren.

Jag är noga med att lydningen är byggd på ett sunt ledarskap inte uppbyggd med "godis", det fungerar inte när det blir skarpt läge i fårhagen.

Styrkor och svagheter

Djurkänsla är A o O i en hund, en bra balans samt modet att våga flytta motsträviga djur.

Det är svårt med hundar som är rädda och veka/fega i sitt umgänge med fåren annars upplever jag inte att det är några som helst problem att träna upp en hund.

Efter att hunden har sålts

Av alla tränade hundar jag har sålt har jag aldrig fått någon reklamation. Jag brukar låta nya ägaren få prova på hundens färdigheter innan den lämnar oss, därefter pratas vi vid efter behov via telefon.

Man får vad man betalar för och jag låter den nya ägaren prova på att allt fungerar hemma innan affären slutförs, viktigast är att båda parter blir nöjda!

En grundtränad hund kostar mellan 30-50.000 kronor, beroende på ålder, kön etcetera. Jag har sålt både inom Sverige men även till Skottland och Norge.

Shania Longyard - Foto: Pernilla Wahlman

Billie Richardson and Dan - winners of the World Stock Dog Championship 2018

Billie Richardson lives in Okotoks, Alberta with her four dogs. Dan is 7, Pink is 3, Vinnie is 2 and Ben is 4 months.

She wouldn't call her self a breeder although she had one litter in 10 years. It's a huge commitment to breed dogs and find them good homes. There are plenty of good breeders and good dogs out there if you do your homework.

Billie teach lessons and clinics at her house as well as teach clinics elsewhere.

She trial mostly in USBCHA field trials but also do arena trials. Her dogs work both sheep and cows, they work any type of livestock. She use her dogs everyday to help out on the farm. She doesn't think a "trial dog" or a "farm dog" has any greater or less value.

When to start training a dog?

It really depends on the dogs maturity and their ability to take pressure. Some can start around 9 months, some as late as 2 years. The average is one year old to start consistent training.

Once they are "ready" things go pretty quick. I put my dogs on sheep

periodically as they are growing up to see how they are progressing and it gives me the opportunity to evaluate them as they get around those age benchmarks.

The training really varies for a dog and what that individual needs it for. Most people are looking for a useful farm dog. Training a trial dog

for someone can be expensive and time consuming.

A useful dog can be trained in one to three months. A trial dog can take quite a bit longer. An arena trial dog less so but a field trial dog can take twice or more the time.

Basic skills

The basic skills of a trained herding dog is:

- Come bye - clockwise around the sheep
- Away - Counterclockwise around the sheep
- Steady - Walk slowly/pace nicely behind sheep
- Lie Down - The dogs belly is on the ground and at a complete stop
- Stand - The dog stands in a stationary position
- That Will Do - Come to the handler

It takes about one to three months to learn a dog the basic skills. Depends on how many bad habits I need to work on or how much pressure the dog will take.

Unwanted behaviours

Are there any unwanted behaviours that you work away right away? Barking! Not a fan of a barking dog. It puts the dog in a bad frame of mind in my opinion. It's a bad habit that can be managed as puppies.

Characteristic skills

I prefer lots of forward or "try" as we say. The dog keeps coming forward despite our constant pressure to train and handle them. Courage, I like a dog with courage.

The most difficult dogs to train are dogs that simply can't/won't take pressure. They can be manipulative in that they don't want to do what

you want and are more pleased to work for themselves than for you.

When the dog move

How does it work after the dog have been sold? Does everything work on new farm?

I will usually spend time with the owners when they pick up the dog or sometimes if it's not too far I will go to their farm to see how they are set up. When a trial dog is sold the seller usually goes over the dogs working style as well as commands/whistles. If they need a couple lessons we do that for sure.

"If I can get the dog to work, so can you. If you can't, then maybe you need to look at your method!"

The price of depends but a minimum of \$2,500.00 to as high as \$25,000.00.

Billie Richardson and Dan